

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bolesta

DPN-WZE.050.21.2025.SS
3857830.15510709.12458676
Warszawa, 04-07-2025

Dotyczy: Odpowiedź na interpelację Posła Jarosława Sachajki i Posłanki Anny Gembickiej w sprawie destrukcyjnych skutków wdrożenia systemu ETS2 dla polskich rodzin oraz nieudolności rządu w obronie interesu narodowego, K10INT10320.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pytania zadane w interpelacji Posła Jarosława Sachajki i Posłanki Anny Gembickiej w sprawie destrukcyjnych skutków wdrożenia systemu ETS2 dla polskich rodzin oraz nieudolności rządu w obronie interesu narodowego, poniżej przekazuję stosowne informacje.

- 1. Jakie realne działania – poza deklaracjami – podjął rząd Rzeczypospolitej Polskiej w celu renegocjacji warunków wdrożenia ETS2 wobec Komisji Europejskiej? Czy rozważana była formalna propozycja zawieszenia lub przesunięcia systemu dla Polski?*

Na wstępie należy zaznaczyć, że nowelizacja dyrektywy 2003/87/WE, która dokonała rozszerzenia zakresu działania systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, wprowadzając m.in. opłatę za emisję ze spalania paliw w sektorze ogrzewania budynków, została przyjęta w maju 2023 r. a więc w czasie rządów PiS i Solidarnej Polski. Wówczas do zablokowania propozycji wystarczyłaby zwykła mniejszość blokująca w Radzie UE. Nie podjęty został również wysiłek uzyskania przez Polskę derogacji o które możnaby dziś wystąpić.

Jako że wprowadzenie ETS2 wynika z już przyjętej regulacji wprowadzenie obecnie jakichkolwiek zmian w zakresie jego funkcjonowania jest dużo trudniejsze niż w przypadku aktów prawnych na etapie ich negocjacji. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że państwa członkowskie nie mają inicjatywy ustawodawczej, a taką inicjatywą w ramach instytucji UE dysponuje jedynie Komisja Europejska. Dlatego też rozpoczęcie procesu zmian dyrektywy wymaga przedłożenia przez Komisję Europejską odpowiedniego projektu. Po przedłożeniu projektu zmian przez KE do wprowadzenia zmian potrzebna jest większość państw członkowskich.

Mimo odziedziczenia tak trudnych warunków w zakresie ETS2 przez ostatnie miesiące rząd działał na rzecz zmiany ustaleń z 2023 r. Jak dotychczas udało się stworzyć koalicję 18 państw forsujących wprowadzenie zmian do ETS2, jeszcze przed rozpoczęciem jego funkcjonowania. Zaproponowane zmiany wypracowane przez państwa członkowskie zmierzają w kierunku ograniczenia socjalnych konsekwencji wprowadzenia nowego systemu poprzez znaczące wzmocnienie mechanizmów zabezpieczających przed

znaczącym wzrostem cen uprawnień do emisji, a także zwiększających przewidywalność rynku. W ramach koalicji państw, przygotowano wspólne stanowisko z propozycjami konkretnych rozwiązań w zakresie zmian ETS2, które zostały już przesłane Komisji Europejskiej.

Oprócz powyższych działań nakierowanych na zabezpieczenie mechanizmu efektywnej kontroli cen, Polska nadal prowadzi i będzie prowadzić działania nakierowane na uzyskanie dodatkowych derogacji w zakresie systemu ETS2.

- 2. Ile wyniosą szacowane średnie koszty wdrożenia ETS2 dla przeciętnego polskiego gospodarstwa domowego w ujęciu rocznym, osobno dla transportu i ogrzewania?*

W przypadku wejścia w życie ETS2 w obecnym kształcie uzgodnionym w 2023 r., prognozowanie dokładnych kosztów jest obarczone dużą niepewnością. Koszty w systemie będą zależały od kształtowania się cen uprawnień do emisji na rynku. Natomiast to, jak będą się kształtować ceny uprawnień do emisji w nowym systemie zależy od współdziałania różnych środków polityki klimatyczno-energetycznej UE, w tym systemu EU ETS.

Analizy dotyczące skutków ETS2 dla polskich gospodarstw domowych i przedsiębiorstw publikowane są m.in. przez Centrum Analiz Energetyczno-Klimatycznych (CAKE) oraz Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) (<https://climatecake.ios.edu.pl/materialyinformacyjne-i-publicacje/raporty-cake/>), działające w ramach Instytutu Ochrony Środowiska nadzorowanego przez Ministra Klimatu i Środowiska. Są to dane dostępne publicznie.

- 3. Jakie konkretne środki osłonowe zaplanowano w ramach Funduszu Klimatycznego Społecznego dla polskich rodzin? Jakie kwoty zostały dotychczas uruchomione, a jakie są nadal na etapie planowania?*

W ramach Planu Społeczno-Klimatycznego (PSK) zapisano sposoby wydatkowania pieniędzy ze Społecznego Funduszu Klimatycznego (SFK), które mają pomóc gospodarstwom domowym, małym przedsiębiorstwom i użytkownikom transportu w trudnej sytuacji niwelować ubóstwo energetyczne.

Z projektem Planu i zaplanowanymi środkami chroniącymi polskie rodziny można zapoznać się na poniższej stronie:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/spoleczny-fundusz-klimatyczny/plan/>

- 4. Ile rodzin w Polsce (wg danych GUS/ministerstwa) może zostać objętych ryzykiem ubóstwa energetycznego lub transportowego po wejściu w życie ETS2?*

Analizy przeprowadzone na potrzeby projektu Planu Społeczno-Klimatycznego jasno wskazują, że ubóstwo energetyczne w 2023 r. dotyczyło około 11% polskiego społeczeństwa (1,35 mln gospodarstw domowych). W kontekście zmian wprowadzonych nowym systemem ETS2, wpływających na wzrost kosztów paliw kopalnych, prognozuje się, że liczba gospodarstw domowych w ubóstwie energetycznym osiągnie około 1,5 miliona w 2032 r. Zgodnie z powyższym, liczba gospodarstw domowych w ubóstwie energetycznym w 2032 roku mogłoby wzrosnąć o 0,14 mln w stosunku do 2023 rok. To do tej grupy głównie skierowany będzie Społeczny Fundusz Klimatyczny, żeby zapobiegać poszerzeniu zjawiska ubóstwa energetycznego.

5. *Dlaczego nie przeprowadzono ogólnokrajowej kampanii informacyjnej na temat wpływu ETS2 na koszty życia obywateli? Czy taka kampania jest planowana, i kiedy zostanie uruchomiona?*

Dane dotyczące wpływu ETS2 na koszty życia obywateli są publicznie dostępne (jak wspomniano w odpowiedzi na pytanie 2). Rząd nie ukrywa efektów uzgodnionego za czasów Rządów Zjednoczonej Prawicy systemu ETS2. Komunikujemy to wyraźnie w przekazie medialnym.

Warto wspomnieć, że w ramach trwających od 6 do 30 czerwca br. konsultacji społecznych Planu Społeczno- Klimatycznego wchodzącego w skład nowego instrumentu finansowego SFK, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej prowadziło kampanię edukacyjno-konsultacyjną obejmującą obywateli, samorządy, NGO i przedsiębiorstwa.

Więcej informacji na ten temat znajdują się na stronie:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/spoleczny-fundusz-klimatyczny/>

6. *Jakie środki zostały przeznaczone na modernizację domów jednorodzinnych i poprawę efektywności energetycznej w kontekście ETS2? Czy programy takie jak "Czyste Powietrze" zostaną rozszerzone i dostosowane do nowej rzeczywistości regulacyjnej?*

Polska dysponuje szerokim wachlarzem narzędzi, w tym programów wsparcia, które w ostatnich latach skutecznie przyczyniały się do zwiększenia efektywności energetycznej gospodarstw domowych. Programy dotacyjne, w tym Program Priorytetowy Czyste Powietrze (PPCP), Ciepłe Mieszkanie, Mój Prąd wspierają wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków.

Jednym z najważniejszych działań Rządu nakierowanych na poprawę jakości powietrza jest priorytetyzacja środków administrowanych przez NFOŚiGW na wdrożenie programu finansowego „Czyste Powietrze”. Celem Programu jest poprawa jakości powietrza oraz podnoszenie efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych, a tym samym zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło. Obecny Rząd zapewnił środki na finansowanie Programu ze środków KPO oraz FENIKS. 14 marca 2025 r. wynegocjowane zostało dodatkowe wsparcie programu z Funduszu Modernizacyjnego w wysokości 10 mld. złotych.

Równolegle warto odwołać się do projektu Planu Społeczno-Klimatycznego, w którym to dokumencie przedstawiony zostały sposoby wydatkowania środków z Socjalnego Funduszu Klimatycznego. Projekt Planu przewiduje zarówno bezpośrednie formy wsparcia dochodów takie jak tymczasowa pomoc finansowa dla gospodarstw domowych i osób najbardziej narażonych na rosnące koszty transportu i ogrzewania, jak i wsparcie inwestycyjne typu finansowanie renowacji budynków czy dostęp do bezemisyjnych i niskoemisyjnych pojazdów. Polska ma zostać największym beneficjentem nowego funduszu, przypada na nią 17,6% całego budżetu, co łącznie z wkładem własnym wyniesie 15,2 mld euro.

7. *Czy rząd zamierza bronić interesów polskich obywateli przed narzuconym mechanizmem, który – jak pokazują dane – może pogłębić ubóstwo i zdestabilizować społeczeństwo? Jeśli tak – proszę wskazać harmonogram działań i nazwiska osób odpowiedzialnych.*

Jak wspomniano w odpowiedzi na pytanie 1, Rząd RP akcentuje na arenie unijnej sprzeciw wobec wszystkich inicjatyw, które mogłyby uderzać w konkurencyjność polskiej gospodarki oraz pogorszenie warunków życia.

Odpowiedzialnością całego rządu jest zapewnienie ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych, a także zapewnienie odpowiednich warunków funkcjonowania przedsiębiorstw, bez obniżania ich konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Wszyscy przedstawiciele rządu dokładają wszelkich starań aby powyższe cele były realizowane. W przypadku systemu ETS2 wiodącą rolę ma Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Jeśli chodzi o harmonogram działań, to MKiŚ prowadzi działania ciągłe międzynarodowe nakierowane na budowę koalicji w zakresie inicjatyw wokół zmian w ETS2. Dotychczas udało się osiągnąć porozumienie w grupie 18 państw nakierowane na wprowadzenie do systemu efektywnego mechanizmu kontroli ceny. Zmiany będą zaproponowane najpóźniej w trakcie rewizji systemu ETS w 2026 r.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM